

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Економіки та публічного управління» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 3

(підпис)

Ганна Ліхоносова
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2023 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Мікро- та макроекономіка
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань:

05 «Соціальні та поведінкові науки»

07 «Управління та адміністрування»

28 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність:

051 «Економіка підприємства»

071 «Облік» і оподаткування»

072 «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок»

073 «Менеджмент»

075 «Маркетинг»

281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Економіка підприємства, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок, Менеджмент, Маркетинг, Публічне управління та адміністрування

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна, дистанційна, заочна, дуальна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2023 року

Харків – 2023 р.

Розробник: Можевенко Т.Ю. , доцент кафедри Економіки та публічного управління (№ 601), к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

В.О. завідувача кафедри, д-р екон.наук, доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Данііл РЕВЕНКО
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

Ангеліна ЗАМЕЛЮХІНА
(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Можевенко Тетяна Юріївна, к.е.н. З 2020 з року викладає в університеті наступні дисципліни:

- макроекономіка;
- мікроекономіка;
- макро- та мікроекономіка.

Напрями наукових досліджень:

Економічне зростання, економічні цикли, підприємництво та реформи, пріоритетні напрями розвитку інфраструктури ринку в Україні.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредитів ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 64 годин.

Форми здобуття освіти Денна, дистанційна, заочна, дуальна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – немає.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – немає.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: засвоєння економіко-теоретичних положень про механізм функціонування національної економіки в умовах ринку та основні критерії і принципи ефективного функціонування первинних суб'єктів ринкової системи господарювання, формування сучасного економічного мислення.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення економіки в цілому на макро і глобальному рівнях, а також засвоєння основних положень сучасної теорії виробничої діяльності суб'єктів господарювання на мікро рівні.

Після опанування дисципліни здобувач набуває наступні **компетентності**:

для спеціальності 051 «Економіка» (освітня програма «Економіка підприємства»):

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як громадянина демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування економічних систем на мікро-, мезо-, макро- рівнях.

СК3. Розуміння особливостей основних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати типові економічні процеси і явища на основі теоретичних концепцій, аналізувати отримані результати.

СК6. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення для обробки економічних даних, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК7. Здатність аналізувати явища та процеси у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК8. Здатність використовувати джерела економічної і облікової інформації для складання аналітичних звітів.

СК9. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

СК10. Здатність аналізувати проблеми і явища в професійній сфері з врахуванням можливих соціально-економічних наслідків.

для спеціальності 071 « Облік і оподаткування», (освітня програма «Облік і оподаткування»):

ЗК3. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування економічних знань.

ЗК4. Здатність вирішувати поставлені завдання та виявляти проблемні ситуації у сферах професійної діяльності.

ФК2. Здатність оцінювати економічні події, застосовувати відповідні обліково-аналітичні інструменти та обґрунтовувати напрями їх реалізації.

ФК9. Здатність підтримувати належний рівень фахових знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (освітня програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»):

ЗК3. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування економічних знань.

ЗК4. Здатність вирішувати поставлені завдання та виявляти проблемні ситуації у сферах професійної діяльності.

СК2. Здатність оцінювати економічні події, застосовувати відповідні обліково-аналітичні інструменти та обґрунтовувати напрями їх реалізації.

СК9. – Здатність підтримувати належний рівень фахових знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

для спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент»):

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації

СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища

СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації

СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними

СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань

для спеціальності 075 «Маркетинг» (освітня програма «Маркетинг»):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК15. Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.

СК18. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»):

К1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання:**

для спеціальності 051 «Економіка» (освітня програма «Економіка підприємства»):

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

для спеціальності 071 «Облік і оподаткування», (освітня програма «Облік і оподаткування»):

ПРН2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та розв'язання професійних завдань у різних практичних ситуаціях.

ПРН5 Використовувати професійні знання і практичні навички з фахових дисциплін в діяльності суб'єктів підприємництва, різних організацій та установ.

для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (освітня програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»):

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та розв'язання професійних завдань у різних практичних ситуаціях.

ПРН5. Використовувати професійні знання і практичні навички з фахових дисциплін в діяльності суб'єктів підприємництва, різних організацій та установ.

для спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент»):

РН6 – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень

РН11 – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації

РН16 – Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

- для спеціальності 075 «Маркетинг» (освітня програма «Маркетинг»):

ПРН4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН19. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки

для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»):

РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Предмет та методологія макроекономіки та мікроекономіки

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Зародження економічних знань. Історія розвитку макро- та мікроекономічної науки. Суб'єкти та об'єкти макро- та мікроекономічних відносин. Предмет макро- та мікроекономічного аналізу. Взаємозв'язок макроекономіки та мікроекономіки.

Практичне заняття Методи пізнання економічних процесів, явищ на макро- та мікрорівнях.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні показники макроекономічних вимірювань. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індеси цін та дефлятор (інфлятор) ВВП.

Практичне заняття Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Споживання, заощадження та інвестиції.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Споживання та чинники, що впливають на споживання. Заощадження та чинники, що на нього впливають. Інвестиції та фактори інвестування. Чинники інвестиційного попиту.

Практичне заняття Споживання, заощадження та інвестиції.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сукупний попит. Чинники, що впливають на сукупний попит. Сукупна пропозиція. Чинники, що впливають на сукупну пропозицію. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції.

- Практичне заняття* Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції.
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Економічна динаміка та макроекономічна рівновага

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання. Циклічні коливання в економіці. Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Моделі макроекономічної рівноваги.

- Практичне заняття* Економічна динаміка та макроекономічна рівновага.
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Фіскальна політика держави.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Практичне заняття: Фіскальна політика держави.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Роль держави у ринковій економіці. Основні економічні функції держави. Зміст фіскальної політики: цілі та інструменти. Податкові надходження як основне джерело доходів держави. Державні видатки. Їх структура. Державний бюджет. Державний борг, його причини та наслідки для суспільства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*
- Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Фінансово-кредитна система та грошовий обіг

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Практичне заняття: Фінансово-кредитна система та грошовий обіг.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Банківська система, її структура. Функції центрального банку та комерційних банків. Попит на гроші, пропозиція грошей. Грошова маса. Рівновага на грошовому ринку. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Основні інструменти регулювання грошового ринку. Інфляція як показник макроекономічної нестабільності. Антиінфляційна політика держави. Вплив грошово-кредитної політики на рівень національного виробництва.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*
- Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Фондовий ринок.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Фондовий ринок.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ринок цінних паперів та його структура. Види цінних паперів. Фондова біржа та її діяльність. Проблеми й перспективи розвитку цінних паперів в Україні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Безробіття та політика зайнятості.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття : Безробіття та політика зайнятості.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ринок праці. Попит і пропонування на ринку праці. Зайнятість і безробіття. Закон Оукена. Державне регулювання ринку праці. Проблема нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Макроекономічна політика у відкритій економіці.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Зовнішньоекономічна діяльність та її форми. Міжнародний розподіл праці та зовнішня торгівля. Валютні відносини. Валютний курс. Валютні системи. Платіжний баланс і його структура. Розрахунковий баланс. Види розрахункових балансів. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Тема 10. Теорії поведінки споживача

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Практичне заняття: Корисність продукту, її кількісне визначення.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Види потреб. Економічні та неекономічні блага.

Корисність продукту, її кількісне визначення. Загальна і гранична корисність.

Раціональний вибір споживача (кардиналістська теорія).

Перший закон Госсена. Раціональний вибір споживача. Другий закон Госсена.

Рівновага споживача.

Ординалістський підхід до аналізу функції корисності.

Криві байдужості (індиферентності). Карта байдужості.

Графік “дохід – споживання”. Графік “ціна – споживання”.

“Надлишок споживача”.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 11. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Практичне заняття: Ринкова пропозиція. Закон пропозиції.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Індивідуальний та ринковий попит. Закон попиту.

Нецінові детермінанти попиту.

Еластичність попиту за ціною та за доходом.

Ринкова пропозиція. Закон пропозиції.

Нецінові фактори пропозиції.

Еластичність пропозиції.

Механізм балансування попиту і пропозиції і встановлення ринкової рівноваги.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 12. Мікроекономічна модель підприємства

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*
- *Практичне заняття: Виробнича функція підприємства.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Виробництво та обмін.

Підприємство як первинна ланка виробництва і як суб'єкт ринкових відносин.

Основні типи підприємств у сучасній ринковій економіці.

Фактори виробництва, їхнє угруповання. Виробнича функція підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 13. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Закон спадної віддачі.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Варіативність використання виробничих ресурсів. Ізокванти.

Виробництво з одним змінним ресурсом.

Закон спадної віддачі.

Виробництво з двома змінними ресурсами.

Правила комбінування виробничих ресурсів. Оптимум виробника.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 14. Витрати і результати виробництва

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Прибуток підприємства. Показники прибутковості виробництва.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Витрати підприємства (економічні та бухгалтерські).

Загальні, середні та граничні витрати. Передумови мінімізації витрат фірми.

Доходи підприємства. Валовий, середній та граничний доход.

Прибуток підприємства. Показники прибутковості виробництва.

Правила максимізації прибутку або мінімізації збитків фірми.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 15. Ринок досконалої конкуренції

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Криві пропозиції конкурентної фірми і галузі і рівновага у короткостроковому періоді.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ознаки досконалої конкуренції. Умови формування ринку досконалої конкуренції.

Графік попиту на продукцію окремої фірми та її доходу в умовах чистої конкуренції.

Криві пропозиції конкурентної фірми і галузі і рівновага у короткостроковому періоді.

Пропозиція фірми у довгостроковому періоді.

Довгострокова рівновага фірми і галузі в умовах досконалої конкуренції.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 16. Ринки недосконалої конкуренції

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 годин.*

- *Практичне заняття: Ознаки чистої монополії. Умови і причини монополізації виробництва.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ознаки чистої монополії. Умови і причини монополізації виробництва.

Рівновага фірми-монополіста.

Економічні наслідки монополізації виробництва. Державна антимонопольна політика.

Сутність олігополістичної моделі.

Некооперативна та кооперативна форми ринкової поведінки фірм-олігополістів.

“Ламана” крива попиту.

Характерні риси монополістичної конкуренції.

Нецінова конкуренція: форми, передумови та наслідки.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 17. Виторг і прибуток фірми.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.*

Практичне заняття: Вибір оптимальної позиції неконкурентної фірми у короткостроковому періоді методом зіставлення TR і TC.

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Види виторгу неконкурентної фірми та взаємозв'язки між ними. Криві загального, середнього та граничного виторгу фірми. Прибуток фірми, його види та взаємозв'язки між ними. Вибір оптимальної позиції неконкурентної фірми у короткостроковому періоді методом зіставлення TR і TC. Вибір оптимальної позиції неконкурентної фірми у короткостроковому періоді методом зіставлення MR і MC. Умови мінімізації збитків та припинення виробництва фірмою у короткостроковому періоді

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні. Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні – (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0..10.	4	0... 40
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...10	4	0...40
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Іспит проводиться у вигляді відповідей на питання екзаменаційних білетів. Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох питань та практичної частини. За відповідь на питання студент максимально може отримати 60 балів, практична частина – 40 балів.

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, виконати усі завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Сайт кафедри k601@khai.edu

Електронний каталог науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського "ХАІ". - Режим доступу: <http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/1011Osnovi.pdf>

Офіційний сайт Держкомстату України <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Офіційний сайт Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>

11. Рекомендована література

Базова

1. Мікро- та макроекономіка: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня бакалавр, галузей знань 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальностей 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування, освітні програми Промисловий маркетинг, Адміністративний менеджмент, Електронне урядування. Уклад. О.І. Андрусь. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с.

2. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.

3. Посилкіна О. В., Баєва О. І. Макроекономіка : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти, які навчаються за економічними спеціальностями. Харків : НФаУ, 2018. 227 с.

5. Bulakh T., Zalyubovskaya S., Kashcheieva G., Strategic Guidelines And Innovative Development Of State Migration Policy Of Ukraine. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2022. №1-2. С. 39-46. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/6270/1/Vis-1-22021-Verstka%2B-39-46.pdf>.

6. Залюбовська С.С., Булах Т.М. Історичні аспекти формування основних засад сутності державного боргу та підвищення ефективності управління ним. Вісник Університету «Україна». Серія: «Економіка, менеджмент, маркетинг». 2021. № 4 (31). С. 33-49. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>

Додаткова

1. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2-х

кн./ За ред. С.М. Панчишина. - К.: Знання, 2013. – 615 с.

2. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. Та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 382 с.

3. Канцір, І.А. Макро-мікроекономіка: від теорії до практики : навчальний посібник / І.А. Канцір, О. І. Кліпкова, Л. В. Іванець . – Львів : НовийСвіт-2000, 2012. – 443 с..

4. Кулішов, В. В. Макроекономіка (основи теорії і практики) / В. В. Кулішов. – Львів: Магнолія плюс. – 2014. – 252 с.

5. Пушкаренко П.І. Теоретичні основи сучасної макроекономіки: навчальний посібник / Пушкаренко П.І., Несветов О.О., Кочубей Р.В.– Суми: Університетська книга,2016. – 331 с.

6. Федоренко В. Г. Макро- та мікроекономіка теоретичні аспекти: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко. – Київ : Алерта, 2013. – 727 с.

7. Шабанов. Р. І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія / Р. І. Шабанов. – Харків : ХНАДУ, 2015. – 359 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Державного комітету статистики України: www.ukrstat.gov.ua
2. Сайт Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
3. Сайт статистичного органу ЄС <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
4. Сайт Організації економічного співробітництва та розвитку <https://stats.oecd.org/>
5. Сайт Світового банку <https://www.worldbank.org/>
6. Сайт Міжнародного валютного фонду <https://www.imf.org/external/index.htm>